

Sprawozdanie
Zarządu Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Spółka z o.o.
w Olsztynie z działalności Przedsiębiorstwa za okres
od 1.01.2008 r. do 31.12.2008 r.

I. Informacje ogólne

Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Spółka z o.o. w Olsztynie jest następcą prawnym przedsiębiorstwa komunalnego PWiK, z którego zostało przekształcone w oparciu o:

- Ustawę z 30 sierpnia 1996r. o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych;
- Ustawę z 20 grudnia 1996 r. o gospodarce komunalnej;
- Akt przekształcenia, sporządzony notarialnie 30 czerwca 1997 r. i 29 lipca 1997 r.

Spółka wpisana jest do Krajowego Rejestru Sądowego – Rejestru Przedsiębiorców prowadzonego przez Sąd Rejonowy w Olsztynie, VIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod nr KRS: 0000126352 - postanowieniem z 27 sierpnia 2002r. Spółka mieści się w Olsztynie przy ul. Oficerskiej 16 A.

Kapitał zakładowy Spółki (na dzień 31.12.2008 r.) wynosi 114.330.500 złotych i dzieli się na 228.661 udziałów o wartości nominalnej 500 złotych każdy.

Wszystkie udziały należą do Gminy Olsztyn i zostały przez nią objęte. Właścicielem Spółki jest Gmina Olsztyn. Prezydent Miasta Olsztyn, jako organ wykonawczy Gminy, pełni funkcję Zgromadzenia Wspólników.

W 2008 roku Zarząd Spółki był trzyosobowy i w jego skład wchodził:

- mgr Wiesław Pancer - Prezes Zarządu
- inż. Mirosław Grzybowski - Wiceprezes Zarządu
- mgr inż. Jan Pierzkała - Wiceprezes Zarządu.

Funkcje kontrolne w Przedsiębiorstwie sprawuje 9-osobowa Rada Nadzorcza, w skład której 6 członków powołał Właściciel Spółki, a 3 członków wybrali pracownicy Przedsiębiorstwa. Na początku 2008 roku w skład Rady Nadzorczej wchodziły następujące osoby:

1. Edward Tomczyk Przewodniczący
2. Jarosław Mioduszewski Zastępca Przewodniczącego
3. Ireneusz Jankowski Sekretarz
4. Leszek Bury
5. Szczepan Figiel
6. Jan Korwin-Piotrowski
7. Andrzej Smoliński
8. Paulina Anna Zalewska
9. Jan Żemajtys

5 czerwca 2008 roku Jarosław Mioduszewski złożył rezygnację z członkostwa i do 11 grudnia 2008 Rada Nadzorcza liczyła ośmiu członków. Dnia 11 grudnia 2008 roku Zgromadzenie Wspólników Uchwałą Nr 29/08 powołało do Rady Nadzorczej Marcina Mossakowskiego i uzupełniło jej skład do dziewięciu członków.

W okresie sprawozdawczym:

- Zarząd Spółki odbył siedemdziesiąt jeden posiedzeń, na których podjął 16 uchwał i 455 decyzji, w tym 205 obiegiem.
- Rada Nadzorcza na siedmiu posiedzeniach zajmowała się bieżącą oceną sytuacji ekonomiczno-finansowej Spółki, oceną sprawozdania finansowego Spółki za 2007 rok, realizacją planu techniczno-ekonomicznego, analizą gospodarki osadowej na Oczyszczalni Ścieków, opiniowaniem wieloletniego planu modernizacji i rozwoju urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych Spółki na lata 2009-2011 oraz wniosku o zatwierdzenie taryf dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków na 2009 rok. Ponadto opiniowała wnioski Zarządu Spółki kierowane na Zgromadzenie Wspólników w zakresie określonym w umowie Spółki.
W 2008 roku Rada Nadzorcza podjęła 14 uchwał.
- Zgromadzenie Wspólników obradowało sześć razy podejmując 30 uchwał dotyczących m.in.: zatwierdzenia planu techniczno-ekonomicznego na 2008 rok, zatwierdzenia sprawozdania finansowego Spółki za 2007 r. oraz skwitowania władz Spółki, upoważnienia Zarządu Spółki do podjęcia działań zmierzających do uzyskania zewnętrznego źródła finansowania przedsięwzięcia „Gospodarka wodno-ściekowa w Olsztynie”, opiniowania wieloletniego planu modernizacji i rozwoju urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych Spółki na lata 2009-2011, wyboru podmiotu do badania bilansu Spółki PWiK za 2008 rok.

W roku sprawozdawczym przedmiot działalności Spółki nie uległ zmianie.

II. Działalność produkcyjno-usługowa Spółki

Podstawę działalności Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Spółka z o.o. w Olsztynie jest sprzedaż wody i odbiór ścieków.

Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Spółka z o.o. w Olsztynie zasięgiem swojej działalności w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków obejmuje Gminę Olsztyn.

Zasoby wody, wielkość ujęć, stan stacji uzdatniania wody, jak również przepustowość oczyszczalni ścieków umożliwiają Przedsiębiorstwu zaspakajanie zgłaszanych potrzeb gmin ościennych w zakresie zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków. Obecnie Spółka zaopatruje w wodę Ostrzeszewo, Zalbki, Nikielkowo, Łupsztych, Wójtowo, Myki, Wadąg oraz Gutkowo. Natomiast odbiera i oczyszcza ścieki z Dywit, Barczewa, Myk, Różnowa, Łęgajń, Wójtowa, Kudyp, Bartąga, Słup, Zalbek, Wadąga, Kieźlin i Ługwałdu. Rozporządzenie Nr 43 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 22 września 2006r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Olsztyn zobowiązuje Przedsiębiorstwo do odbioru ścieków z oznaczonej zlewni, tj. z 34 miejscowości obejmujących: Barczewo, Łęgajń, Wójtowo, Nikielkowo, Ruszajny, Kaplityny, Bartąg, Bartązek, Ruś, Ostrzeszewo, Szczesne, Klebark Mały, Klebark Wielki, Grądek, Klewki, Trękus, Stary Olsztyn, Linowo, Dywity, Myki, Zalbki, Kieźliny, Słupy, Wadąg, Różnowo, Ługwałd, Kudypy, Naterki, Sząbruk, Gronity, Łupstych, Unieszewo, Barwiny oraz Gutkowo.

W 2008 roku sprzedaż wody wyniosła 9.104,2 tys. m³ i była wyższa od sprzedaży w 2007 roku o 95,5 tys. m³ tj. o 1,1%. Woda była dostarczana z sześciu ujęć. Łączna długość sieci wodociągowych na koniec 2008 roku wyniosła 334,8 km.

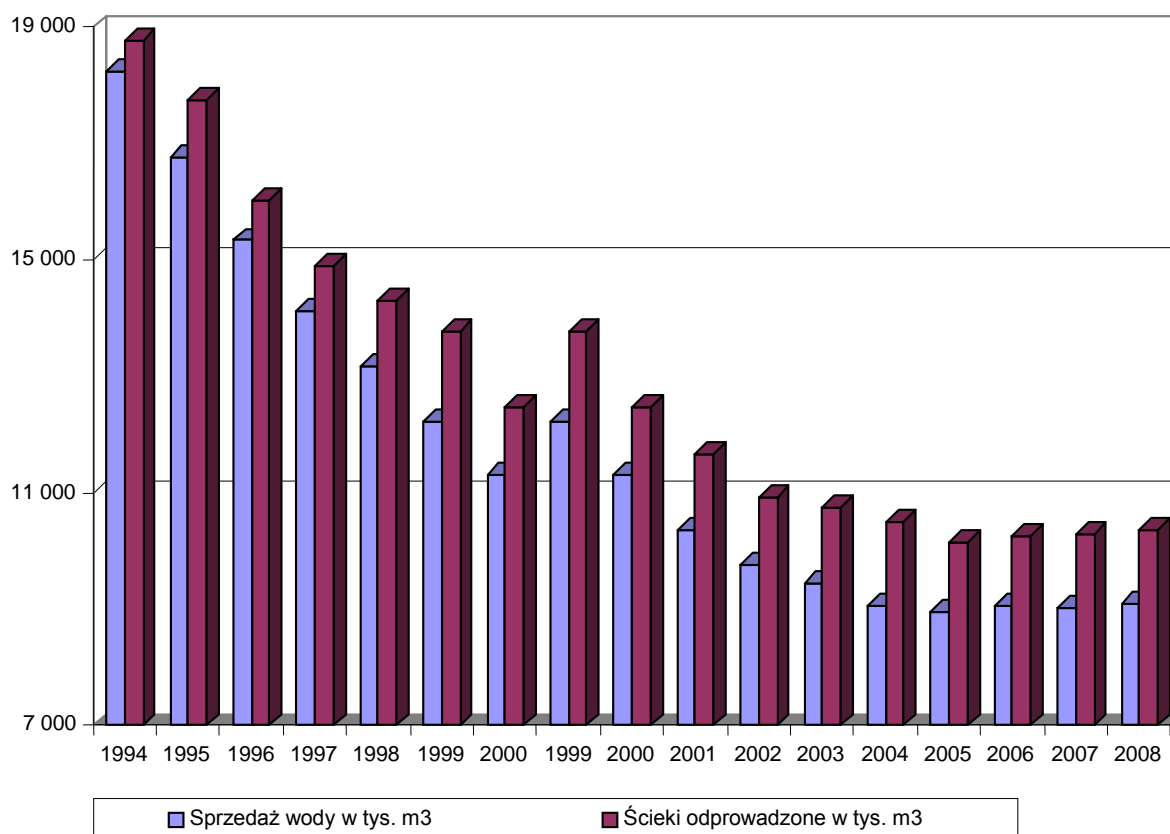
W ramach prac konserwacyjno-remontowych na sieci i przyłączach wodociągowych:

- usunięto 7 awarii magistrali wodociągowych,
- usunięto 112 awarii sieci wodociągowych, z czego 93 to awarie sieci o przekroju 100 mm i powyżej,
- usunięto 88 awarii przyłączy wodociągowych do budynków,
- usprawniono 82 zasuwy liniowe,
- wymieniono i zamontowano 420 obudów do zasuw,
- zamontowano dodatkowo 96 zasuw liniowych na sieci,
- wyremontowano 61 szt. armatury zaporowej,
- usprawniono 76 nawiertek oraz wymieniono 63 nawiertki, 87 zasuw domowych,
- wymieniono i zamontowano 128 hydrantów ppoż.,
- planowo wymieniono 2 092 szt. wodomierzy istniejących,
- zamontowano 238 nowych wodomierzy;
- zainstalowano 208 szt. wodomierzy ogrodowych,
- zlikwidowano 14 ryczałtów.

W okresie sprawozdawczym odebrano i oczyszczono 10.355,8 tys.m³ ścieków o 76,9 m³ (0,3 %) mniej niż w 2007 roku. Ilość odprowadzonych ścieków jest w decydującej mierze uzależniona od wielkości sprzedaży wody, gdyż montaż urządzeń pomiarowych na ścieki to nadal przypadki odosobnione. Urządzenia pomiarowe określające ilość ścieków zainstalowane są na sieciach odprowadzających ścieki z sąsiednich gmin. Długość sieci i przyłączy kanalizacji sanitarnej na koniec 2008 roku wyniosła 282,7 km

W ramach działalności konserwacyjno-remontowej służby PWiK usunęły siłami własnymi:

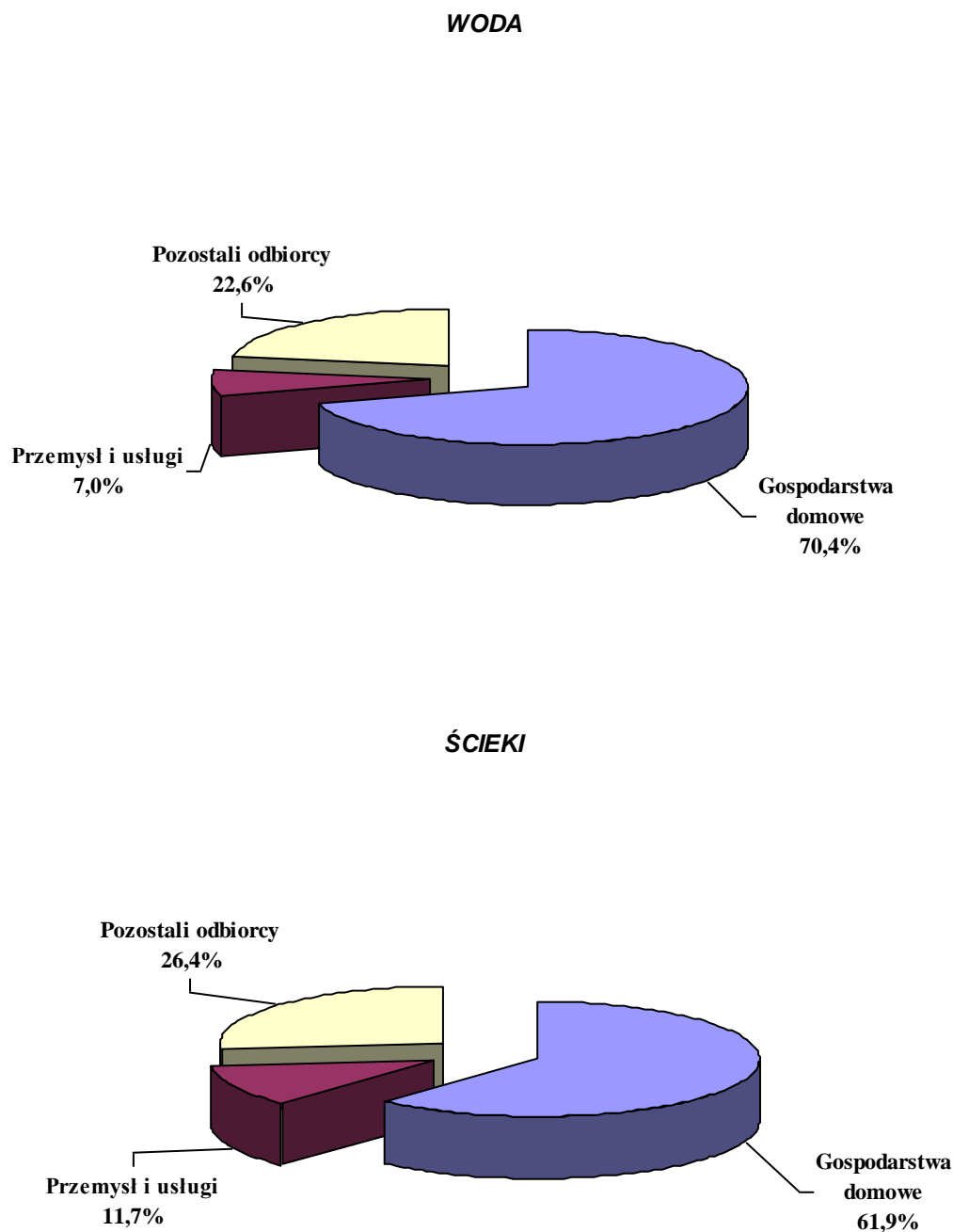
- 5 awarii rurociągów tłocznych kanalizacji sanitarnej,
- 4 awarie sieci grawitacyjnej,
- 226 awarii niedrożności sieci kanalizacyjnych ulicznych.

Sprzedaż osiągnięta za 2008 rok potwierdza zahamowanie, utrzymującej się od wielu lat, tendencji spadkowej w zakresie ogólnego spożycia wody i zapotrzebowania na usługi dotyczące odbioru ścieków. Wskazana tendencja jest zgodna, co do wielkości i tempa, z tendencjami krajowymi.

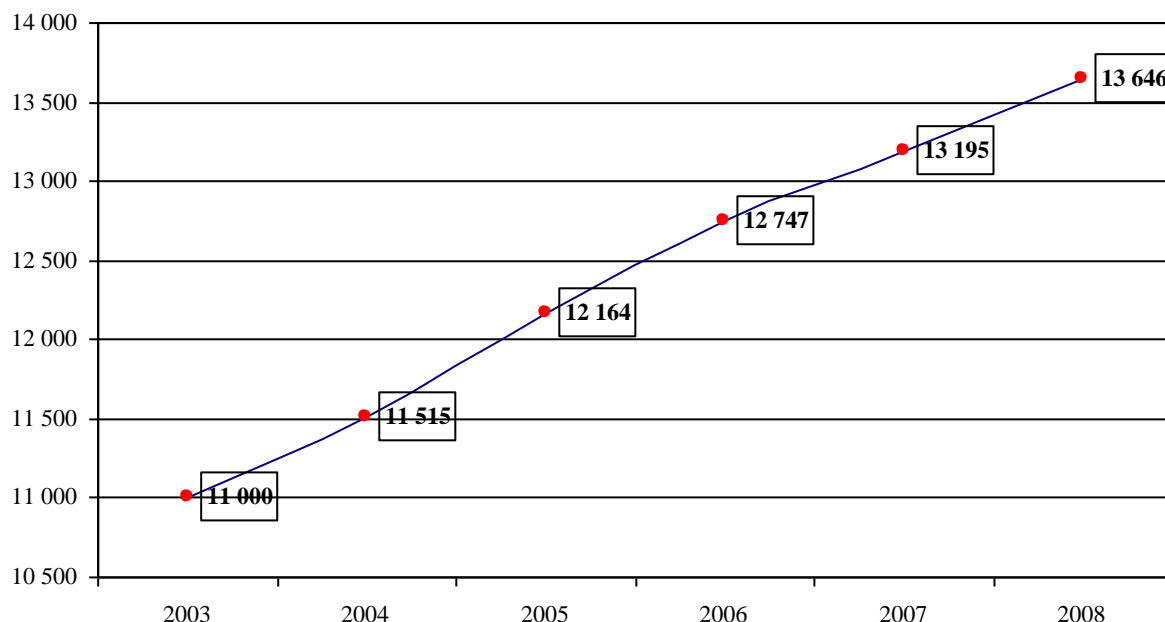
Strukturę sprzedaży wody i odbioru ścieków w 2008 roku przedstawia poniższy wykres.

Wykres 2: Struktura sprzedaży wody i odbioru ścieków w 2008 r.

Wielkość dostarczanej wody i tym samym odprowadzanych ścieków jest wyznaczana przez odbiorców usług. Spółka nie ma wpływu na zwiększenie ilościowej sprzedaży, gdy zapotrzebowanie odbiorców zostało pokryte.

Wykres 3: Liczba odbiorców świadczonych usług

Poza podstawową działalnością polegającą na ujmowaniu, uzdatnianiu i dostarczaniu wody oraz odprowadzaniu i oczyszczaniu ścieków Spółka świadczy usługi w zakresie robót odpłatnych. W ramach działalności pozostałej Spółka wykonywała roboty odpłatne polegające m.in. na:

- 1) usuwaniu awarii zewnętrznych instalacji, przyłączy i sieci wodno-kanalizacyjnej, montażu nawierteł dla podłączeń domowych, wykonaniu przyłączy wodno-kanalizacyjnych na indywidualne zlecenia, remoncie urządzeń;
- 2) konserwacji agregatów prądotwórczych OC., przeglądach i odbiorach sieci, przyłączy i obiektów wodno-kanalizacyjnych;
- 3) wykonywaniu badań laboratoryjnych.

Laboratorium wykonuje badania na potrzeby własne Spółki oraz na zlecenie klientów zewnętrznych. W 2008 roku Laboratorium Spółki wykonało:

1. Badania mikrobiologiczne 5 210 próbek wody, z tego:
  - 4 037 na potrzeby PWiK;
  - 1 173 na zlecenie klientów zewnętrznych.
2. Badania fizykochemiczne 4 558 próbek wody, z tego:
  - 4 075 na potrzeby PWiK;
  - 483 na zlecenie klientów zewnętrznych.
3. Badania 978 próbek ścieków, z tego:
  - 594 na potrzeby PWiK;
  - 384 na zlecenie klientów zewnętrznych.
4. Badania 1 564 próbek osadów ściekowych na potrzeby PWiK.

Ponadto Spółka nieodpłatnie wydaje inwestorom warunki techniczne oraz opiniuje dokumentację projektową sieci, przyłączy i obiektów wodno-kanalizacyjnych. W 2008 roku:

- wydano 504 warunki techniczne,
- uzgodniono 388 dokumentacji projektowej,
- dokonano 231 odbiorów (przeглядów) technicznych.

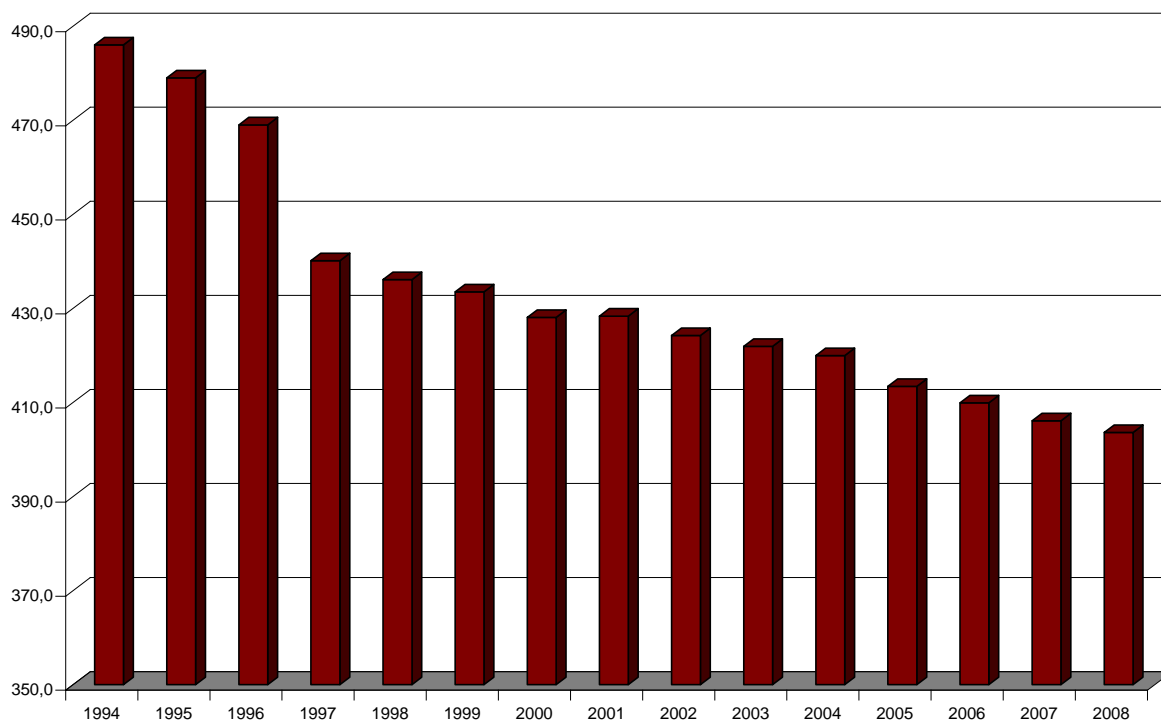
III. Personel i świadczenia socjalne

Największym kapitałem Spółki są pracownicy. Polityka zarządzania zasobami ludzkimi w Spółce opiera się na właściwie zorganizowanej strukturze.

W 2008 roku średnioroczne zatrudnienie w etatach ukształtowało się na poziomie 403,6 i w stosunku do roku 2007 zmniejszyło się o 2,5 et., tj. o 0,62 %. Spadek zatrudnienia wynikał przede wszystkim z przyczyn naturalnych, a także ze zmian organizacyjnych oraz dążenia Zarządu Spółki do maksymalnej efektywności bez konieczności dodatkowych zatrudnień.

Na dzień 31.12.2008 r. Spółka zatrudniała ogółem 407 osób.

Wykres 3: Przeciętne zatrudnienie (w etatach) w latach 1994-2008

W okresie obejmującym lata 1994-2008 Spółka przeprowadziła optymalizację zatrudnienia zmniejszając jego poziom o 82,4 et. (z 486 etatów w roku 1994 do 403,6 et. w 2008 roku), czyli o 17 %

W 2008 roku przyjęto do pracy 29 osób (21 osób na stanowiska produkcyjnych i 8 osób na stanowiska nieprodukcyjnych), natomiast zwolniono z pracy 26 pracowników, z tego: 19 pracowników na stanowiskach produkcyjnych i 7 pracowników na stanowiskach nieprodukcyjnych.

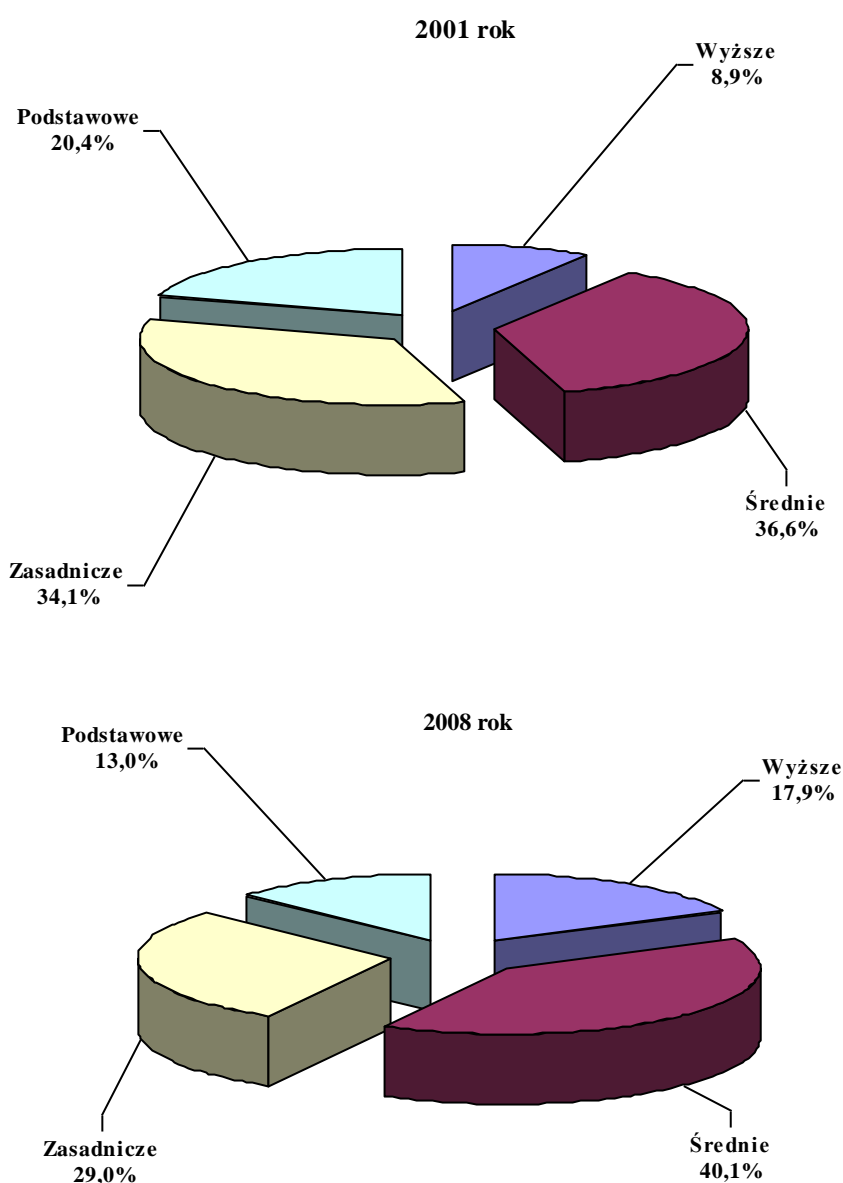
Średni staż pracy pracowników w Spółce wynosi 19 lat. Średni wiek załogi to 47 lat.

W strukturze zatrudnienia, z uwagi na specyfikę działalności Spółki, podobnie jak w latach ubiegłych największy udział 69,1% stanowili pracownicy z wykształceniem średnim i zasadniczym zawodowym.

Tabela 1: Struktura zatrudnienia wg wykształcenia (w %) w latach 2001-2008

Wykształcenie	2001 r.	2002 r.	2003 r.	2004 r.	2005 r.	2006 r.	2007 r.	2008 r.
Podstawowe	20,4	19,6	19,7	18,0	17,0	16,4	15,0	13,0
Zasadnicze zawod.	34,1	33,7	33,1	31,5	30,9	30,0	30,6	29,0
Średnie	36,6	37,5	37,6	38,8	38,4	39,1	38,4	40,1
Wyższe	8,9	9,2	9,6	11,7	13,7	14,5	16,0	17,9

Wykres 5: Struktura zatrudnienia wg wykształcenia

W Spółce z roku na rok zauważalna jest tendencja do podnoszenia wykształcenia od poziomu podstawowego do wyższego. Udział pracowników z wyższym wykształceniem wzrósł z 8,9% w 2001 roku do 17,9% w 2008 roku. Zarząd Spółki stwarza swoim pracownikom możliwości rozwoju poprzez popieranie różnego rodzaju form kształcenia i doskonalenia. Pracownicy, którzy chcieli kontynuować edukację, mieli zapewnioną formę dopłat. W 2008 roku zgodę na podwyższenie kwalifikacji otrzymało 2 pracowników. Naukę kontynuowało 11 osób.

W 2008 roku zanotowano 5 lekkich wypadków przy pracy, które spowodowały 181 dni niezdolności do pracy. W stosunku do roku 2007, w którym również wydarzyło się 5 lekkich wypadków przy pracy, odnotowano spadek absencji spowodowanej wypadkami o 88 dni.

Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych w 2008 roku został naliczony w wysokości 454,7 tys. zł. Środki z tego funduszu zostały przeznaczone m.in. na dofinansowanie wypoczynku urlopowego organizowanego we własnym zakresie, pomoc materialną, działalność kulturalno-oświatową, sportowo-rekreacyjną oraz organizację wypoczynku w dni wolne od pracy.

IV. Inwestycje

Dział Inwestycji i Remontów planuje, nadzoruje i rozlicza zadania inwestycyjne i remontowe przedsiębiorstwa w zakresie budownictwa inwestycyjnego, realizowane w systemie zleceń.

Wykonawcy robót są pozyskiwani poprzez system przetargów publicznych przeprowadzanych przez Zespół. d/s Zamówień Publicznych.

1. Wykonanie inwestycji.

Planowane nakłady inwestycyjne w 2008 r. wynosiły ogółem 66 844 tys. zł. z tego:

- zadania inwestycyjne objęte Funduszem Spójności – 54 634 tys. zł
- pozostałe zadania inwestycyjne nowe i kontynuowane – 11 092 tys. zł
- zakupy gotowych dóbr inwestycyjnych – 1 118 tys. zł.

Wydatkowano łącznie kwotę 24 422 tys. zł z tego:

- zadania inwestycyjne objęte Funduszem Spójności – 20 039 tys. zł
- pozostałe zadania inwestycyjne nowe i kontynuowane – 3 962 tys. zł
- zakupy gotowych dóbr inwestycyjnych – 421 tys. zł.

24 zadania zostały zakończone i przekazane do eksploatacji w wyniku, czego powstały środki trwałe o wartości 4 347 tys. zł. Pozostałe zadania będą kontynuowane w 2009 r.

Środki trwałe powstałe z zakupu gotowych dóbr inwestycyjnych stanowią kwotę 783 tys. zł. Ogólna wartość powstałych środków trwałych stanowi kwotę 5 157 tys. zł.

W wyniku działalności inwestycyjnej przekazano do eksploatacji nw. zadania:

1) w zakresie infrastruktury kanalizacyjnej:

- budowa dwóch rurociągów tłocznych i rurociągów grawitacyjnych na oczyszczalni ścieków dł. 840 m, śr. 200 mm,
- przebudowa kanalizacji sanitarnej ul. Murzynowskiego od bud.1-7, 14 i budynku hydroforni,

- przebudowa przepompowni P9 ul. Agrestowa – Zielona Górka,
- przebudowa przepompowni P7 ul. Bielska – oś. Mazurskie,
- przebudowa sieci kanalizacji sanitarnej w ul. Niepodległości i Kościuszki z budową przyłącza,
- montaż przepływomierzy z rejestracją przepływów w przepompowniach ścieków,
- budowa przyłącza kanalizacyjnego do budynków przy ul. Jagiellońskiej 61,63,65;

2) *w zakresie infrastruktury wodociągowej:*

- wymiana odcinka magistrali wodociągowej ul. Towarowa,
- wymiana przyłączy wodociągowych wg. programu ESW,
- wymiana odcinka sieci wodociągowej w ul. Lubelskiej na wys. „Mebel Plast”, przejście przez ul. Lubelską,
- wykonanie komory zasuw do celów p.poż. na sieci $\varnothing$ 500 ul. Lubelska,
- powiększenie komory zasuw w ul. Warszawskiej – Obrońców Tobruku,
- budowa sieci wodociągowej do Os. Gruszowe Sady dł. 400 m, śr. 160 mm,
- wykonanie węzła na sieci w ul. Oleńki,
- budowa sieci wodociągowej na Placu Mazurskim dł. 300 m, śr. 90 mm,
- wymiana rurociągów stalowych na rury PE w hydroforniach;

3) *w zakresie elektryczno-energetycznym:*

- modernizacja układów pomiarowych energii elektrycznej na oczyszczalni ścieków,
- układ automatycznego sterowania napływu osadu do zbiornika retencyjnego na oczyszczalni ścieków,
- linia napowietrzna oświetlenia terenu zewnętrznego na oczyszczalni ścieków;

4) *w zakresie budownictwa:*

- adaptacja budynku dla obsługi poletek z przystosowaniem na pomieszczenia garażowe i magazynowe na oczyszczalni ścieków,
- utwardzenie placu magazynowego na bazie,
- docieplenie budynku „F”,
- przebudowa nadbudówki hydroforni przy ul. Kętrzyńskiego;

5) *w zakresie ochrony obiektów:*

- rozbudowa systemu alarmowego na ujęciu wody „Wadąg”.

2. Zakupy inwestycyjne:

Wartość zrealizowanych zakupów za 2008 r. stanowiła kwotę 421 tys. zł, z tego:

- zakupiono zestawy komputerowe i oprogramowane – 54 tys. zł,
- odtworzono środki trwałe, urządzenia, sprzęt i narzędzia – 296 tys. zł
- zakupiono środki transportu – 51 tys. zł
- zakupiono grunt – 20 tys. zł.

Nie zrealizowano zakupu samochodu specjalistycznego z odzyskiem wody ze względu na opóźnienia z ogłoszeniem konkursu przez Urząd Marszałkowski.

3. Wykonanie zadań remontowych w systemie zleceńiowym.

W systemie zleceńiowym wykonano remonty w robotach budowlano-montażowych o wartości 1 340 tys. zł. przy planie 992 tys. zł.

Wykonano planowany zakres remontów tj.:

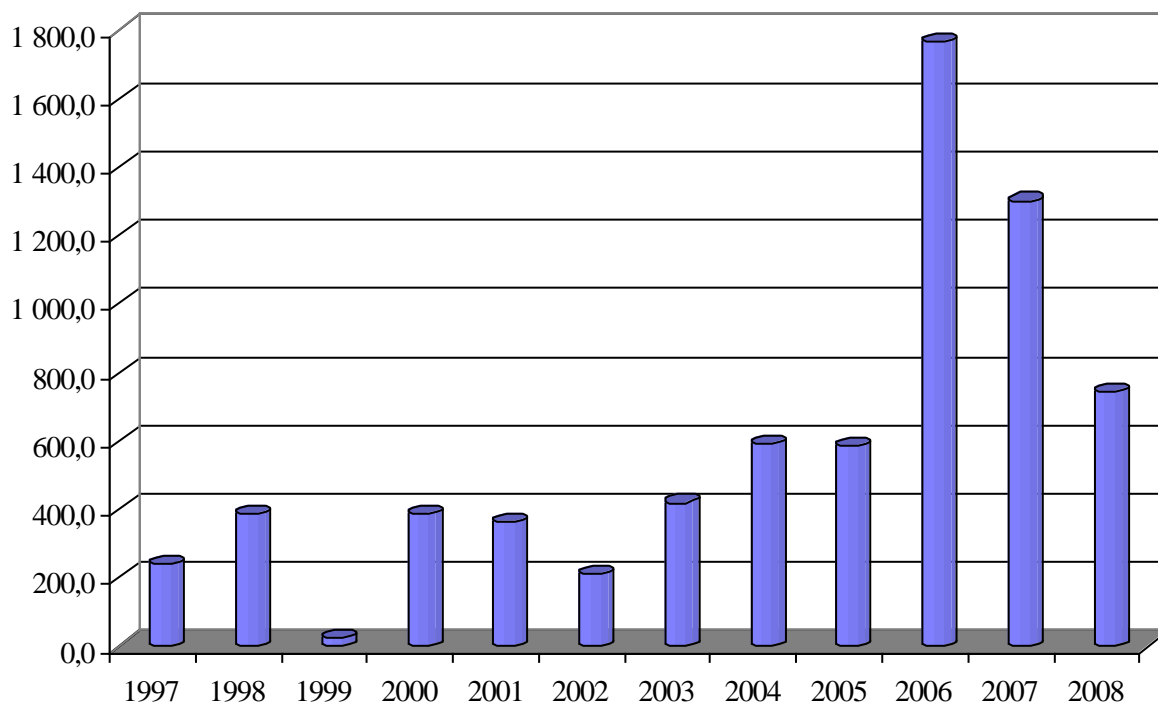
- remont sieci kanalizacji sanitarnej $\varnothing$ 200 mm w ul. Barcza przy budynkach nr 8,10,12,20 i ul. Wańkowicza nr 22,24,26
- remont komina na SUW Likusy
- remont sieci kanalizacji sanitarnej $\varnothing$ 200 mm w ul. Małeckiego od budynku nr 1 do $\varnothing$ 300 mm w al. Wojska Polskiego
- remont odcinka sieci kanalizacji sanitarnej $\varnothing$ 400 mm w ul. Boenigka na wysokości budynku 7B na długości 53 m

Nie wykonano dwóch zadań tj. wymiany odcinka sieci wodociągowej nad rzeką Łyna oraz remontu kopuły ZKF-2 na oczyszczalni ścieków.

Ponadto usunięto awarie sieci kanalizacji sanitarnej przy ul. Malewskiego i przy ul. Iwazkiewicza o wartości łącznej 157 tys. zł.

W 2008 roku, podobnie jak w latach ubiegłych, Spółka kontynuowała działania zmierzające do obniżenia kosztów działalności operacyjnej poprzez realizację inwestycji systemem gospodarczym na kwotę 743,5 tys. zł.

Wykres 6: Wartość zadań inwestycyjnych (w tys. zł) zrealizowanych siłami własnymi w latach 1997-2008

V. Ochrona środowiska

Jakość ścieków oczyszczonych odprowadzanych z Miejskiej Oczyszczalni Ścieków „Łyna” w Olsztynie do odbiornika określona jest w decyzji pozwoleniu wodnoprawnym na odprowadzenie wydanej przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego w dniu 06.12.2004 r. znak: Ś.I.AM-6811/8/2004 obowiązującej do 31.12.2015 r.

Zgodnie z warunkami określonymi w decyzji wykonano 24 analizy ścieków surowych i oczyszczonych pobieranych w cyklu dobowym i w sposób proporcjonalny do przepływu.

Analizy wykazały, że procent redukcji zanieczyszczeń w ściekach oczyszczonych odprowadzanych do odbiornika po oczyszczeniu w MOS „ŁYNA” wynosił odpowiednio:

- ChZT – procent redukcji zmierzony 96 podczas kiedy procent redukcji wymagany decyzją wynosi 75,
- BZT₅ – procent redukcji zmierzony 99 podczas kiedy procent redukcji wymagany decyzją wynosi 90,
- Zawiesina ogólna – procent redukcji zmierzony 99 podczas kiedy procent redukcji wymagany decyzją wynosi 90,
- Azot ogólny – procent redukcji zmierzony 86 podczas kiedy procent redukcji wymagany decyzją wynosi 85,
- Fosfor ogólny – procent redukcji zmierzony 96 podczas kiedy procent redukcji wymagany decyzją wynosi 90.

Także w zakresie ilości odprowadzanych ścieków warunki decyzji są dotrzymywane, bo dopuszczalna dobową ilość ścieków odprowadzanych z oczyszczalni do rzeki określona jest na poziomie $Q_{sr.} = 60\ 000\ m^3/d$ podczas kiedy we wzmiarkowanym okresie odprowadzono $Q_d = 36\ 268\ m^3/d$.

Za gospodarcze korzystanie ze środowiska w roku 2008 Spółka wniosła do Urzędu Marszałkowskiego kwotę 1 056 482 zł, co w stosunku do roku 2007 dało spadek o 190 172 zł.

Powyższe spowodowane było tym, że w roku 2008 nie wystąpiło zjawisko puchnięcia osadu czynnego w oczyszczalni i związane z tym okresowe podniesienie ładunku zanieczyszczeń zawartych w ściekach oczyszczonych odprowadzanych do odbiornika, a co za tym idzie także wyższych opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska.

Z tytułu emisji zanieczyszczeń do powietrza spółka wniosła do Urzędu Marszałkowskiego kwotę 5.991 zł. Jest to kwota mniejsza o 2.534 zł od kwoty zeszłorocznej. Powyższe spowodowane było bardzo łagodną tegoroczną zimą i małym zużyciem paliwa energetycznego.

Porównanie opłat z lat 2007/2008 wykazuje, że wpływ na wysokość opłat po modernizacji oczyszczalni i uzyskaniem zmniejszeniu ładunków zanieczyszczeń odprowadzanych do odbiornika mają obecnie czynniki mniej zależne od działań spółki, a są nimi zawartość fenoli i metali ciężkich zarówno w wodzie surowej jak i w ściekach oczyszczonych.

W roku 2008 powstało w oczyszczalni 47,6 tys. Mg osadów, który po odsączeniu na prasach miał zawartość średnio 20 % suchej masy osadu.

W 2008 r. nie przekazywano osadów do odzysku. Osady zmagazynowano czasowo w kubaturach oczyszczalni. Ilość osadów dotychczas zgromadzonych w kubaturach oczyszczalni wynosi 101,2 tys. Mg.

W ramach gospodarowania różnymi wytwarzanymi przez siebie odpadami, PWiK Sp. z o.o. w Olsztynie zgodnie z posiadaną decyzją prowadzi ścisłą ewidencję powstających odpadów, selektywnie je magazynuje a następnie przekazuje uprawnionym firmom specjalistycznym do odzysku lub unieszkodliwiania. Największe ilości odpadów, wynikające z prowadzonej przez firmę działalności, to ustabilizowane komunalne osady ściekowe, zaliczane do odpadów nie niebezpiecznych. Ich produkcja w latach 2006, 2007 i 2008 wynosiła odpowiednio: 45.225, 33.854 i 47.583 Mg. Pomimo korzystnego stanu sanitarnego

i spełniającego normy składu chemicznego są to odpady bardzo uciążliwe, gdyż z uwagi na olbrzymie objętości i szereg obwarowań prawno-środowiskowych, ich przyrodnicze zagospodarowanie wciąż spotyka się z dużymi utrudnieniami. Utrwaloną w ostatnich latach formą odzysku jest przekazywanie osadów firmom wyłonionym w organizowanych przetargach, w celu przetworzenia na nawóz organiczny w procesie mieszania z dodatkami strukturalnymi i kompostowania. Jest to jednak przedsięwzięcie bardzo kosztowne a wyekspediowanie pokaźnych mas osadu poza oczyszczalnię jest organizacyjnie i logistycznie uciążliwe. W latach 2006, 2007 i 2008 zagospodarowano w ten sposób odpowiednio: 27.000, 24.290 i 25.991 Mg osadów jw. (stanowi to kolejno: 59,7– 71,7 – 54,6% całości rocznej produkcji).

Obecnie na terenie oczyszczalni ścieków w Olsztynie wybudowano suszarnię i spalarnię osadów (przed rozruchem), która pozwoli na unieszkodliwienie osadu do postaci popiołów i pyłów, których ilość będzie nieporównywalnie mniejsza od osadu usuwanego obecnie z terenu oczyszczalni. (24 - 27 tys. Mg / rok w latach 2006-2008).

Odrębnymi procedurami (inwentaryzacje, harmonogramy likwidacji, sprawozdania) objęte są odpady niebezpieczne takie jak azbest i PCB (polichlorowane bifenyly).

Zgodnie z wymogami „Prawa ochrony środowiska” wykorzystywanie azbestu lub wyrobów zawierających azbest dopuszcza się nie dłużej niż do końca 2032 roku. Najwięcej tego typu wyrobów eksploatowanych przez PWiK znajduje się w gruncie w postaci rur wodociągowych azbestocementowych, służących do realizacji dostawy wody odbiorcom. Po opracowaniu harmonogramu usuwania przez PWiK Sp. z o.o. w Olsztynie wyrobów zawierających azbest, w latach 2004–2007 wyłączono z eksploatacji w sumie aż 6.161,15 mb rur wodociągowych azbestocementowych, a do likwidacji pozostaje 419,70 mb rur AC, co stanowi zaledwie 6,4 % zainwentaryzowanej części uzbrojenia. Sieci wodociągowe wykonane z azbestocementu nie stwarzają zagrożenia zdrowia odbiorców, jeśli ich konstrukcja nie uległa naruszeniu. Ponieważ ułożone są w terenie miejskim, najczęściej są dodatkowo izolowane od wpływów otoczenia utwardzoną nawierzchnią ulic o dużym natężeniu ruchu pojazdów. Przy wydobywaniu z ziemi takich rur musiałoby dojść do ich skruszenia a to z kolei spowodowałoby realne zagrożenie dla otoczenia (pylenie azbestu).

Opracowany przez PWiK Sp. z o.o. w Olsztynie, bezpieczny dla środowiska sposób postępowania z rurami azbestocementowymi przy wyłączaniu ich z eksploatacji, został zaakceptowany i uzgodniony z Wydziałem Ochrony Środowiska UM w Olsztynie.

Obejmuje on następujące metody wymiany sieci wodociągowych:

1. Metody bezwykopowe, takie jak „cracking”, „relining”, „przewiert sterowany” (najczęściej wiążą się one z rozerwaniem rur AC i pozostawieniem w gruncie),
2. Równoległe ułożenie nowej sieci w wykopie otwartym (nieczynne rury AC najczęściej pozostają w gruncie w stanie nienaruszonym) pod warunkiem odpowiedniego zainwentaryzowania pozostałości odcinków rur AC.

Z kolei wykorzystywanie PCB dopuszczone jest ustawą „Prawo ochrony środowiska” nie dłużej niż do 30 czerwca 2010 roku. Na podstawie harmonogramu likwidacji na lata 2003 – 2010 opracowanego w PWiK Sp. z o.o. w Olsztynie, wszystkie kondensatory zawierające PCB powinny być przekazane do utylizacji specjalistycznej firmie zewnętrznej (w sumie na koniec 2008 r. z ogólnej ilości 105 szt. wytypowanych „skażonych” kondensatorów, 101 szt. już przekazano uprawnionej do tego firmie).

Jednocześnie, w 2008r. zakończono badanie na obecność PCB ostatniej partii niepewnych transformatorów (łącznie przetestowano 22 szt. tych urządzeń), a do sprawdzenia w terminie ustawowym pozostanie jeszcze 14 szt. wyłączników olejowych spośród wszystkich 25 szt. podejrzewanych o obecność PCB.

VI. Szczególne zdarzenia

Najważniejsze zdarzenia mające wpływ na działalność i wyniki finansowe Spółki w 2008 roku:

1. Spółka współfinansuje projekt „Gospodarka wodno-ściekowa w Olsztynie”, który uzyskał dofinansowanie z Unii Europejskiej. Beneficjentem przedsięwzięcia i podmiotem odpowiedzialnym za realizację Projektu jest Miasto Olsztyn. Dnia 11.09.2006 r. została podpisana umowa o częściowe przekazanie realizacji Projektu Funduszu Spójności pomiędzy Gminą Olsztyn a Spółką. W ramach umowy Beneficjent powierzył Współfinansującemu (PWiK Sp. z o.o.) część uprawnień, obowiązków i odpowiedzialności wynikających z Memorandum Finansowego. Beneficjent jest odpowiedzialny za realizację przedsięwzięcia poprzez zarządzanie, przygotowanie dokumentów przetargowych dotyczących wszystkich kontraktów usługowych i wykonawczych, przygotowanie i przeprowadzenie postępowań o udzielenie zamówień publicznych na wykonanie kontraktów, prowadzenie sprawozdawczości, monitoringu i promocji Projektu, a także finansowanie kanalizacji deszczowej i współfinansowanie pomocy technicznej. Natomiast do obowiązków Współfinansującego należy sfinansowanie kontraktów w zakresie kanalizacji sanitarnej, sieci wodociągowej, suszarni i spalarni osadów oraz Stacji Uzdatniania Wody „Zachód”, a także współfinansowanie pomocy technicznej. Projekt ten miał zostać zrealizowany do końca 2008 r.

W wyniku szeregu problemów, a najważniejsze z nich to drastyczny wzrost cen robót budowlano-montażowych oraz opóźnienia w uzyskaniu kompletów pozwoleń na budowę na terenie realizacji Projektu, w dniu 13.12.2007 r. Beneficjent wystąpił z wnioskiem o dokonanie zmian warunków przedsięwzięcia polegających na zmianie daty zakończenia realizacji i kwalifikowalności wydatków z dnia 31.12.2008 r. na 31.12.2010 r. Komisja Europejska w dniu 08.08.2008 r. podpisała decyzję nr K(2008)4420 zmieniającą warunki realizacji przedsięwzięcia w zakresie daty końcowej zgodnie z wnioskiem Beneficjenta. W 2008 roku zawarto umowy na następujące kontrakty wykonawcze:

- w dniu grudnia 2008 roku zawarto Kontrakt 04B „Rozbudowa sieci wodociągowej część IV” ;
- w dniu 7 sierpnia 2008 roku zawarto Kontrakt 03 A „Budowa i modernizacja systemu kanalizacji sanitarnej i deszczowej oraz rozbudowa sieci wodociągowej w Olsztynie wraz z budową urządzeń do podczyszczania wód deszczowych na wylotach do rzeki Łyny część II”;
- w dniu 19 czerwca 2008 roku zawarto Kontrakt 02A „Budowa i modernizacja systemu kanalizacji sanitarnej i deszczowej oraz rozbudowa sieci wodociągowej w Olsztynie część I”

W najbliższych dniach zostanie podpisana umowa o realizację kontraktu 04A. Przetarg został rozstrzygnięty i przeszedł pomyślnie kontrolę uprzednią Urzędu Zamówień Publicznych.

W czerwcu 2008 roku firma „Gutkowski” zerwała kontrakt na wykonanie modernizacji Stacji Uzdatniania Wody "Zachód" po zrealizowaniu około 60 % robót. Urząd Miasta zlecił inwentaryzację wykonanych robót, wycenę prac pozostających do wykonania oraz SWIZ w celu ogłoszenia przetargu na dokończenie budowy. Prace przygotowawcze jeszcze trwają.

W sierpniu 2008 roku odstąpił od umowy Inżynier Kontraktu (konsorcjum firm „B-Act” i „Inspec”). Beneficjent pilnie wyłonił nowego Inżyniera Kontraktu na „okres

przejściowy” i wdrożył procedurę wyboru Inżyniera Kontraktu do zakończenia Projektu. Przetarg ten nie został jeszcze rozstrzygnięty.

Ponadto nie został zakończony Kontrakt 01 „Zaprojektowanie i wykonanie suszarni i spalarni osadów”. Przyczyną są opóźnienia w realizacji technologii. Obiekt jest po próbach przedodbiorowych i wkrótce zostanie rozpoczęty rozruch.

W wyniku decyzji Rady Miasta i Zgromadzenia Wspólników w kwietniu 2008 roku Spółka rozpoczęła działania zmierzające do pozyskania dodatkowych środków finansowych na realizację Projektu w formie emisji obligacji przychodowych. We wrześniu 2008 roku zakończono konkurs w wyniku, którego na organizatora i gwaranta emisji obligacji przychodowych Przedsiębiorstwa wybrano Bank Pekao SA. W ramach zawartej w październiku 2008 roku umowy zlecono Bankowi organizację przygotowania dokumentacji regulującej udzielenie finansowania.

W miesiącu grudniu ubiegłego roku pojawiła się możliwość pozyskania dodatkowego finansowania dla Projektu „Gospodarka wodno-ściekowa w Olsztynie” w formie pożyczki z NFÓŚiGW w ramach „Programu pomocy finansowej projektów z przekroczeniami kosztów, realizowanych w ramach Funduszu Spójności (ISPA/FS) – perspektywa 2000-2006” tzw. funduszu wrakowego. Spółka złożyła do NFOŚiGW stosowny wniosek. W lutym 2009 roku NFOŚiGW poinformował o przyznaniu Spółce na dofinansowanie realizacji przedsięwzięcia pożyczki do kwoty 155,7 tys. zł na okres od II kw. 2009 r. do 30.06.2026 r., której oprocentowanie w skali roku wynosi 1%. Przyznana na bardzo korzystnych, konkurencyjnych w stosunku do obligacji przychodowych warunkach, rozwiązuje problemy Spółki.

2. 25 lutego 2008 roku Prezes Urzędu Regulacji Energetyki udzielił Spółce - na jej wniosek - koncesji na wytwarzanie energii elektrycznej na okres od 1 marca 2008 r. do 31 grudnia 2025 r. Przedmiot działalności objętej koncesją stanowi działalność gospodarcza polegająca na wytwarzaniu energii elektrycznej w odnawialnym źródle energii, elektrowni biogazowej o nazwie Miejska Oczyszczalnia Ścieków „Łyna” w Olsztynie, wytwarzającej energię elektryczną przy wykorzystaniu biogazu uzyskanego w procesie fermentacji osadów.

W wyniku zbycia praw majątkowych, wynikających ze świadectw pochodzenia energii wytworzonej w odnawialnych źródłach, w 2008 roku Spółka osiągnęła przychody w kwocie 241.760 złotych.

3. W 2008 roku zakończono prace zmierzające do uzyskania akredytacji przez Laboratorium Spółki. W ramach tych prac:
  - 1) opracowano i zatwierdzono dokumentację Systemu Zarządzania Laboratorium obejmującą: księgę jakości Laboratorium, procedury ogólne systemu zarządzania, instrukcje związane z procedurami; procedury badawcze Laboratorium i instrukcje z nimi związane;
  - 2) wykonano walidację wszystkich metod badawczych zgłoszonych do akredytacji oraz wdrożono program sterowania jakością badań;
  - 3) wykonano prace związane z wdrożeniem Systemu Zarządzania:
    - szkolenia wewnętrzne zapoznające pracowników z Systemem Zarządzania Laboratorium
    - przeprowadzenie auditów wewnętrznych w Laboratorium
    - przeprowadzenie przeglądu zarządzania w Laboratorium
    - realizacja programu działań korygujących;
  - 4) przygotowano i wysłano dokumenty do Polskiego Centrum Akredytacji zgłaszające Laboratorium do akredytacji i towarzyszące przekazanej do oceny dokumentacji naszego Systemu Zarządzania.

4. Realizując obowiązki nałożone przez Ustawę z dnia 7 czerwca 2001r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2006 r. Nr 123, poz. 858) Spółka w 2008 roku zlikwidowała 14 ryczałtów w wyniku montażu wodomierzy głównych. Ryczałtowo rozliczanych jest jeszcze 0,31 % odbiorców usług wodociągowo-kanalizacyjnych.
5. W 2008 roku przeprowadzono cztery audyty wewnętrzne, w których oceniono funkcjonowanie Zintegrowanego Systemu Zarządzania Jakością, Środowiskiem i BHP wg PN-ISO 9001:2000; PN-ISO 14001 oraz PN-N 18001, wdrożonego w Spółce w 2003 roku. Jednostka certyfikująca TÜV NORD Polska przeprowadziła w czerwcu audyt nadzoru funkcjonowania systemu ISO. Podczas audytu nie stwierdzono żadnych niezgodności. Zintegrowany System Zarządzania jest ciągle doskonały, o czym świadczą wskaźniki skuteczności procesów w Spółce.
6. 20 czerwca w 2008 roku Europejska Organizacja Pracodawców Sektora Publicznego przyznała Spółce Certyfikat CEEP-CSR Label . Certyfikat przyznawany jest europejskim przedsiębiorstwom świadczącym usługi użyteczności publicznej i potwierdza ich społeczną odpowiedzialność.
7. Komitet Warmińsko-Mazurskiej Nagrody Jakości w 2008 roku przyznał Spółce Statuetkę za doskonałość zarządzania w kategorii przedsiębiorstw.
8. Rada Miasta Olsztyn Uchwałą Nr XXXIV/419/08 z dnia 26 listopada 2008 roku zatwierdziła taryfy dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków na terenie Gminy Miejskiej Olsztyn na 2009 rok, które gwarantują Spółce przychody na poziomie umożliwiającym pokrycie kosztów eksploatacji i utrzymania.

VII. Przychody i koszty uzyskania Spółki

Podstawą działalności Spółki był uchwalony na 2008 rok plan techniczno-ekonomiczny zakładający przychody w kwocie 56 751,2 tys. zł. Za 2008 rok uzyskano przychody ogółem w kwocie 57 996,8 tys. zł, co stanowi 102,2% planu. Ich głównym źródłem była dostawa wody i odbiór ścieków na kwotę 53 850,5 tys. zł, co stanowi 92,8% całości przychodów.

Przychody z działalności pozostałej, obejmujące roboty odpłatne i działalność pomocniczą wyniosły 1.960,3 tys. zł i stanowiły 3,4% całości przychodów.

Inne źródła przychodów to:

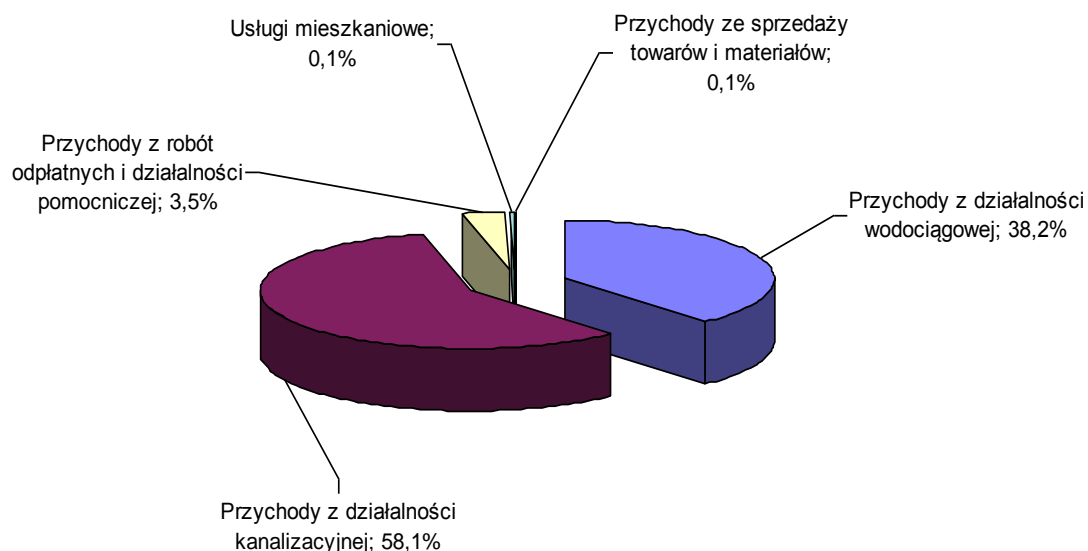
- sprzedaż materiałów	- 43,5 tys. zł (0,1% całości przychodów),
- pozostałe przychody operacyjne	- 1 042,1 tys. zł (1,8%),
- przychody finansowe	- 1 043,1 tys. zł (1,8%),
- przychody z usług mieszkaniowych	- 57,3 tys. zł (0,1%).

Sprzedaż materiałów prowadzono głównie pod kątem upłynnienia zbędnych zapasów magazynowych.

Pozostałe przychody operacyjne to przede wszystkim ujęte w przychodach - równoległe do odpisów amortyzacyjnych – wykorzystane środki pozyskane na modernizację Stacji Uzdatniania Wody „Karolin” z Zintegrowanego Programu Rozwoju Regionalnego (ZPORR) i pożyczki z NFOŚiGW oraz nabyte prawo wieczystego użytkowania gruntów (572,3 tys. zł). Ponadto m.in. uzyskane kary za nieterminowe wywiązywanie się kontrahentów z umów (117,4 tys. zł), zmniejszenie odpisów aktualizujących należności (80,2 tys. zł) oraz koszty sądowe (12,5 tys. zł).

Przychody finansowe to przede wszystkim otrzymane odsetki od środków pieniężnych ulokowanych na rachunkach bankowych w kwocie 842,4 tys. zł oraz odsetki od należności nie zapłaconych w terminie w kwocie 127,8 tys. zł.

Struktura sprzedaży podstawowej i pozostałej PWiK Spółka z o.o. w Olsztynie w 2008 roku

Koszty uzyskania przychodów Spółki w 2008 roku wyniosły 57 096,4 tys. zł i były o 0,8 % wyższe od planowanych.

VIII. Sytuacja majątkowa Spółki

Aktywa Spółki na dzień 31.12.2008 r. wyniosły 158 405,6 tys. zł i zwiększyły się w stosunku do stanu na początku roku o 2,0%, tj. o 3 104,0 tys. zł. W okresie sprawozdawczym nastąpił wzrost aktywów trwałych o 12 588,0 tys. zł, czyli o 9,6% i spadek wartości aktywów obrotowych o 9 484,1 tys. zł, tj. o 40,0%.

W ogólnej strukturze aktywów Spółki zdecydowanie przeważały aktywa trwałe. Ich udział wzrósł z 84,7 % na początku roku do 91,0 % na koniec 2008 r. W tym samym czasie udział środków obrotowych w strukturze aktywów spadł z 15,3 do 9,0%. W aktywach trwałych w okresie sprawozdawczym nastąpił wzrost rzeczowych aktywów trwałych o 12 632,6 tys. zł, tj. o 9,7% oraz spadek wartości niematerialnych i prawnych o 48,2 tys. zł. W aktywach obrotowych przede wszystkim zmniejszyły się inwestycje krótkoterminowe o 12 716,8 tys. zł, tj. o 69,9%, spowodowane m.in. spłatą pożyczki na projekt „Gospodarka wodno-ściekowa w Olsztynie” oraz krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe o 30,3%, tj. o 150,6 tys. zł. Natomiast wzrosły należności krótkoterminowe o 3 158,5 tys. zł, tj. o 71,5% oraz zapasy o 34,1% tj. o 224,8 tys. zł.

Utrzymanie zapasów materiałów na odpowiednim poziomie konieczne jest dla sprawnego usuwania awarii, a tym samym zapewnienia prawidłowego funkcjonowania Przedsiębiorstwa. Przede wszystkim są to części zapasowe urządzeń i sieci stanowiących system wodno-kanalizacyjny miasta. Charakterystyczną ich cechą jest niski współczynnik ich rotacji. W celu uniknięcia zapasów nadmiernych służby eksploatacyjne opracowały normatywy zapasów, które są aktualizowane na podstawie analiz awarii itp. Nowe technologie i materiały powodują konieczność rozszerzenia asortymentu zapasów normatywnych, a co za tym idzie wzrostu ich wartości. Dlatego też utrzymanie wartości na stałym poziomie wymaga ciągłej analizy ich obrotu.

Po stronie pasywów nastąpił wzrost rozliczeń międzyokresowych przychodów o 5 261,6 tys. zł, tj. o 41,5% i zysk netto o 615,4 tys. zł. Natomiast zmniejszyły się zobowiązania krótkoterminowe o 1 939,0 tys. zł, tj. o 23,2%.

Na koniec 2008 roku aktywa Spółki w 84,4 % sfinansowane były kapitałami własnymi i w 15,6 % zobowiązaniami, co świadczy o korzystnej sytuacji finansowej Przedsiębiorstwa.

IX. Sytuacja finansowa Spółki

Za 2008 r. działalność Spółki zamknęła się zyskiem netto w kwocie 691,9 tys. zł. W stosunku do założeń planowych wynik finansowy netto poprawiono o 677,4 tys. zł. Jest to wynikiem korzystnego lokowania wolnej gotówki oraz sprzedaży praw majątkowych pochodzących ze świadectw pochodzenia energii, wytworzonej w odnawialnych źródłach.

W badanym okresie wskaźniki płynności bieżącej, szybkiej i płynności gotówkowej ukształtowały się na zadawalającym poziomie z punktu widzenia zdolności do pokrywania zobowiązań pomimo, że w stosunku do roku poprzedniego uległy one nieznacznemu pogorszeniu. Spółka nie była zagrożona utratą zdolności do wywiązywania się z bieżących zobowiązań.

W analizowanym okresie poprawiła się efektywność ekonomiczna należności. Średni stan należności z tytułu dostaw i usług wynosił 3.777,4 tys. zł. Okres windykacji należności od odbiorców z tytułu dostaw i usług został nieznacznie skrócony (z 28 dni w 2007 roku do 25 dni w 2008 roku). Spółka minimalizuje ryzyko nieściągalności należności poprzez ich ściśle monitorowanie.

Średni stan zobowiązań krótkoterminowych z tytułu dostaw i usług wynosił 1 170,1 tys. zł. Cykl płatności zobowiązań krótkoterminowych nieznacznie się wydłużył z 5 dni w 2007 roku do 8 dni w 2008 roku.

Wskaźnik ogólnego zadłużenia Spółki (udział całości zobowiązań, czyli tych długoterminowych i krótkoterminowych w aktywach firmy) wzrósł z 14,33% w 2007 roku do 15,57% w 2008 roku. Oznacza to, że w badanym okresie Przedsiębiorstwo nieznacznie zwiększyło i tak relatywnie niski udział kapitałów obcych w finansowaniu majątku.